

TEZA:

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w wydanym postanowieniu za postawę prawną tymczasowego zawieszenia radcy prawnego w czynnościach zawodowych przyjął art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych, tymczasem w uzasadnieniu postanowienia powołał przepis art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych, dokonał jego wykładni i rozważań prawnych. Wyższy Sąd Dyscyplinarny, dzieląc w tej kwestii stanowisko strony skarżącej, uznał że doszło do rażącej sprzeczności między postanowieniem a jego uzasadnieniem, mogącej mieć istotny wpływ na treść postanowienia.

Sygn. akt: WO- 59/22**POSTANOWIENIE**

z dnia 1 sierpnia 2022 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:****Przewodniczący:** SWSD Arkadiusz Sawala /sprawozdawca/**Sędziowie:** SWSD Michał Łukasik
SWSD Rafał Rybnik**Protokolant:** Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Mariusza Latkowskiego po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 1 sierpnia 2022 r. sprawy radcy prawnego A. B. na podstawie wniosku rzecznika Dyscyplinarnego, który działając na podstawie art. 65² ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 75, z późn. zm.) wniósł o jej tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych.

na skutek zażalenia obwinionej na postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie o sygn. akt DO 117/21.

p o s t a n a w i a:

1. uchylić postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 10 stycznia 2022 r., sygn. akt DO 117/21 i przekazać sprawę temu sądowi do ponownego

rozpoznania,

2. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego w kwocie 1 800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) pozostawić Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu OIRP .

UZASADNIENIE

W dniu 28 grudnia 2021 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych B. M. złożył wniosek o tymczasowe zawieszenie radcy prawnego A. B. w czynnościach zawodowych.

Rzecznik dyscyplinarny w piśmie z dnia 28 grudnia 2021 r. wymienił w uzasadnieniu 32 sprawy, w których obwiniona reprezentująca wierzyciela w pismach egzekucyjnych kierowanych do komornika sądowego wskazywała fikcyjne adresy dłużników. Ponadto Rzecznik Dyscyplinarny wskazał na znaczącą ilość postępowań, które toczyły się przed Rzecznikiem, w ramach których radcy prawnemu A. B. stawiano zarzuty o popełnieniu przez nią deliktów o różnej treści.

Na skutek powyższego wniosku w dniu 10 stycznia 2022 r. odbyło się posiedzenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych, sygn. akt: DO 117/21. na którym wydano postanowienie o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego (obwinionej) w czynnościach zawodowych radcy prawnego, na podstawie art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

Uzasadniając decyzję o tymczasowym zawieszeniu obwinionej OSD w uzasadnieniu podkreślił to, że przeciwko obwinionej prowadzone są liczne postępowania dyscyplinarne pod zarzutami wiciu przewinień popełnionych w ten sam sposób, na szkodę określonych pokrzywdzonych. Nadto OSD wskazał, że postępowanie obwinionej wpisuje się w nieuczciwe praktyki jej klientów, a wskazywanie przez obwinioną nieprawdziwych adresów dłużników, utrudnia im obronę przed roszczeniami zgłaszanymi przez klientów obwinionej. OSD w uzasadnieniu postanowienia z 10 stycznia 2022 r. wskazywał też, że zastosowanie wobec obwinionej wskazanego w sentencji postanowienia środka zapobiegawczego ma zabezpieczyć dobra prawnie chronione przed naruszeniem wskutek popełnienia przez radcę prawnego (obwinioną) kolejnych czynów pozostających w sprzeczności z przepisami obowiązującego prawa bądź etycznymi zasadami wykonywania zawodu.

Obrońca obwinionej pismem z dnia 7 lutego 2022 r. złożył zażalenie na niniejsze

postanowienie. Adwokat D. K. działając jako obrońca obwinionej, zaskarżył przedmiotowe postanowienie w całości na korzyść obwinionej oraz wniósł o uchylenie postanowienia OSD OIRP z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie o sygn. akt DO 117/21.

W zażaleniu obrońca obwinionej zarzucił OSD OIRP obrazę prawa procesowego mającą bezpośredni wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych poprzez, wydanie postanowienia w przedmiocie tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych obwinionej w sytuacji gdy z prawidłowo ustalonego, w niniejszym zakresie, stanu faktycznego sprawy wynika, że wobec obwinionej nie jest stosowany środek o charakterze izolacyjnym. Nadto zarzucił obrazę prawa procesowego mającą bezpośredni wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez nieuwzględnienie przez Sąd istotnych okoliczności, tj. faktu złożenia przez obwinioną wniosku o wykreślenie jej z listy radców prawnych. W danym zażaleniu postawiono także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego postanowienia, który to miał wpływ na treść wydanego orzeczenia.

W uzasadnieniu zażalenia obrońca obwinionej zarzucił OSD brak spójności między wydanym postanowieniem a jego uzasadnieniem. Obrońca obwinionej wskazał, iż uzasadnienie rzeczowego postanowienia nie pozwala stwierdzić jakie ustalenia i decyzje zapadły podczas narady nad przedmiotowym orzeczeniem. Wskazał również błąd w podstawie prawnej polegający na tym, że w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie o sygn. akt DO 117/21 OSD powołuje się na art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych, natomiast w całej treści uzasadnienia odwołuje się do 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Obrońca obwinionej podkreślił, iż taka pomyłka ma istotny wpływ na treść postanowienia, a jako potwierdzenie swojej tezy przytoczył postanowienie WSD wydane w sprawie o sygn. akt WO-93/18 z dnia 31 lipca 2018 r., w którym WSD uchylił postanowienie z uwagi na niezgodność postanowienia z uzasadnieniem, gdzie sprzeczność wynikała również z uwagi na różnicę w podstawach prawnych. Obrońca obwinionej wskazał też, iż uzasadnienia orzeczeń winny być zgodne z regułami wskazanymi w art. 457 oraz 424 k.p.k. Uzasadniając dopuszczenie się przez OSD obrazy art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie istotnej okoliczności wskazywał na złożenie wniosku przez obwinioną A. B. w dniu 17 listopada 2021 r. o wykreślenie Jej z listy radców prawnych. Ponadto obrońca obwinionej w uzasadnieniu kilkakrotnie przywoływał, iż nieuzasadnione jest zastosowanie wobec obwinionej środka w postaci tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych albowiem OSD błędnie uznał, że było to konieczne ze względu na to, że obwiniona w dalszym ciągu może wykonywać czynności zawodowe. Zdaniem obrońcy obwinionej zauważyć należy jednak, iż wniosek o wykreślenie z listy

radców prawnych świadczy o tym, że obwiniona zaprzestała czynności zawodowych oraz nie zamierza ich wykonywać w przyszłości. obrońca obwinionej zarzucił OSD, że odgórnie przyjął obwinioną jako winną zarzucanych jej czynów, wskazując że obwiniony nic jest zobligowany do przyznania się do winy, czy też do konsensualnego końca postępowania.

W końcu zarzucając OSD naruszenie zasady domniemania niewinności obrońca obwinionej stwierdził, iż środek karny jest całkowicie bezzasadny.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenie skarżącego zasługuje na uwzględnienie, w zakresie w jakim wnosi o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Podstawą proceduralną orzekania w postępowaniach dyscyplinarnych jest ustawa o radcach prawnych, a także, na podstawie art. 74¹ pkt. 1 tej ustawy, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Radca prawny A. B. (obwiniona) w dacie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego była wpisana listę radców prawnych w OIRP. Według ustaleń poczynionych przez WSD obwiniona nie została skreślona z listy radców prawnych, a zatem są podstawy do wykonywania przez nią zawodu radcy prawnego.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów zawartych w zażaleniu obrońcy obwinionej z dnia 7 lutego 2022 r. na postanowienie OIRP z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie o sygn. akt DO 117/21.

W analizowanym zażaleniu obrońca obwinionej stwierdza, że główną przyczyną przemawiającą za uchyleniem skarżonego postanowienia (główny zarzut) jest istnienie sprzeczności między postanowieniem a jego uzasadnieniem. Według skarżącego niezgodność ta powstała na gruncie podstawy prawnej decyzji o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych. Jak wskazuje obrońca obwinionej - w sentencji postanowienia z dnia 10 stycznia 2022 r. Sąd w wskazał, iż podstawą do zastosowania wobec obwinionej takowego środka jest art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych. Uzasadnienie rzeczzonego postanowienia nie pozwala stwierdzić na bazie jakich ustaleń i decyzji podczas narady nad orzeczeniem OSD podjął decyzję o tymczasowym zawieszeniu obwinionej, skoro z sentencji postanowienia wynika, iż jako podstawę tymczasowego zawieszenia wskazano art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych, natomiast w całej treści uzasadnienia Sąd odwołuje się do art. 65² ust. 1 ustawy o radcach

prawnych. obrońca obwinionej, wskazuje że powyższego nie można traktować jako omyłki pisarskiej i powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KRRP w Warszawie wnosi w przedmiotowej sprawie, przy rażącej sprzeczności sentencji z uzasadnieniem, o uchylenie zaskarżonego postanowienia OSD.

Zarzut zasadny. Sprzeczność postanowienia z jego uzasadnieniem stanowi podstawę do uchylenia zaskarżonego postanowienia. Jak słusznie wskazał obrońca obwinionej, sprzeczność ta dotyczy podstawy prawnej decyzji o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2022 r. sygn. akt. DO 117/21 za postawę prawną tymczasowego zawieszenia radcy prawnego w czynnościach zawodowych przywołał art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych, tymczasem w uzasadnieniu w/w postanowienia powołał przepis art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych, dokonał jego wykładni i rozważań prawnych. Wyższy Sąd Dyscyplinarny, podzielając w tej kwestii stanowisko strony skarżącej, uznaje że doszło do rażącej sprzeczności między postanowieniem a jego uzasadnieniem, mogącej mieć istotny wpływ na treść postanowienia.

Przechodząc do omówienia naruszeń Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego sprowadzających się do sprzeczności postanowienia i jego uzasadnienia. Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 8 stycznia 2014 r. syn. Akt IV KK 264/13, który zajął się tym zagadnieniem. Do istoty konstytucyjnego prawa do sądu wynikającego z art. 45 ust. 1 Ustawy zasadniczej należy sprawiedliwość proceduralna. Ta sprawiedliwość jest zachowana m.in. wówczas, gdy sąd ujawnia w czytelny sposób motywy rozstrzygnięcia, w stopniu umożliwiającym weryfikację sposobu myślenia tego organu i to nawet jeśli samo rozstrzygnięcie jest niezaskarżalne (tzw. legitymizacja przez przejrzystość). Prawidłowo sporządzone uzasadnienie wyroku, pozwala na dokonanie realnej oceny, czy w działaniach sądu nie było dowolności lub wręcz arbitralności (tak P. Wiliński [w] System prawa karnego procesowego pod red. P. Hofmańskiego. Tom I. Zagadnienia ogólne, cz.1, Warszawa 2013, s. 700). Brak dowolności i arbitralności w działaniu sądu wyznacza zaś tożsamość konstytucyjną tego organu (i szerzej wymiaru sprawiedliwości) na równi z takimi elementami wskazanymi wprost w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP jak niezależność, bezstronność i niezawisłość sądu (uzasadnienie wyroku TK z 16.01.2006 r., SK 30/05, OTK-A 2006/1/2 oraz uzasadnienie postanowienia TK z 11.04.2005 r., SK 48/04, OTK-A 2005/4/45).

Powyższe stanowisko jest akceptowane w judykaturze Sądu Najwyższego, który to w uzasadnieniu wyroku z dnia 4.11.2003 r. (V KK 73/03, LEX nr 84219) stwierdził: „nie można

zapominać, że uzasadnienie ma za cel, nie tylko przekonać o trafności zaskarżonego orzeczenia sąd odwoławczy lub sąd kasacyjny, bo te o jego trafności niekiedy mogą powziąć przekonanie po analizie zebranych w sprawie materiałów dowodowych, ale także strony oraz środki społecznego przekazu, które na podstawie uzasadnienia przede wszystkim tę trafność oceniają, a w każdym razie wyrabiają w sobie przekonanie o rzetelności wyrokowania. Dlatego uzasadnienie pełni nie tylko funkcję procesową, ale także buduje autorytet wymiaru sprawiedliwości i kształtuje zewnętrzne przekonanie o sprawiedliwości orzeczenia, wobec czego tolerowanie w obrocie prawnym orzeczeń uzasadnionych w sposób rażąco odbiegający od reguł określonych w art. 457 i 424 k.p.k. nie jest możliwe” (tak C. Nowak, Rzetelny proces karny w orzecznictwie Sądu Najwyższego [w] P. Wiliński (red.), Rzetelny proces karny w orzecznictwie sądów polskich i międzynarodowych, Warszawa 2009, s. 252).

Należy stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie treść postanowienia podważa możliwość uznania, że jego uzasadnienie przedstawiło w sposób logiczny przebieg narady Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, odzwierciedlało poczynione w jej trakcie ustalenia i podjęte na kanwie tych ustaleń decyzje. Uzasadnienie to bowiem spowodowało, że w istocie nie jest możliwe odkodowanie, do jakich ustaleń i decyzji doszedł sąd w trakcie narady, skoro bezpośrednio po zakończeniu narady zdecydował się jako podstawę tymczasowego zawieszenia radcy prawnego A. B. w czynnościach zawodowych powołać art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych, zaś uzasadniając ten stan rzeczy dokonał wykładni przepisu art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych i w oparciu o ten przepis rozważań prawnych.

W kwestii pozostałych zarzutów wskazanych w zażaleniu Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznaje je za bezzasadne. Jedynym argumentem stanowiącym podstawę do uchylenia zaskarżonego powyższego postanowienia jest istnienie sprzeczności między postanowieniem a jego uzasadnieniem i w tym zakresie WSD podziela stanowisko obrońcy obwinionej zawarte w zażaleniu z dnia 7 lutego 2022 r. Natomiast inne argumenty i zarzuty wskazane w powyższym zażaleniu są w ocenie WSD niezasadne i nie stanowiłyby podstawy do uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Zarzut obrazy prawa procesowego mającej bezpośredni wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych poprzez orzeczenie wobec radcy prawnego A. B. tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych na podstawie wyżej wskazanego przepisu, w sytuacji gdy z prawidłowego ustalonego w niniejszym zakresie stanu faktycznego sprawy wynika, iż wobec Obwinionej nic jest stosowany środek o charakterze izolacyjnym.

Zarzut niezasadny. W tej kwestii należy przyjąć, że ma tu zastosowanie zarzut wyrażony w art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych, tj. radca prawny, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy. Niniejszy zarzut jest prawidłowo wskazany zarówno we wniosku rzecznika dyscyplinarnego jak i w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia OSD. W danej sprawie należy zgodzić się z argumentacją Rzecznika Dyscyplinarnego zawartą w jego wniosku z dnia 28 grudnia 2021 r. oraz uzasadnieniu tego wniosku, że skala zarzucanych obwinionej naruszeń i ich rodzaj, wskazuje, że obwiniona nic daje jakiegokolwiek gwarancji wykonywania, do czasu zakończenia się toczących przeciwko niej postępowań, zawodu radcy prawnego w sposób uczciwy i godny wykonywania zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego. Należy uznać, że w zaistniałym stanie faktycznym wykazanym przez Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP, a także w piśmie z dnia 14 kwietnia 2021 r. Ministerstwa Sprawiedliwości skierowanym do Prokuratury Okręgowej - w pełni uzasadnione było zastosowanie wobec obwinionej tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych zgodnego z treścią art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Sprawa wskazania przez OSD w sentencji zaskarżonego postanowienia błędnej podstawy prawnej tymczasowego zawieszenia obwinionej jest przedmiotem innego pkt. zarzutu wskazanego przez obrońcę obwinionej.

Zarzut obraży prawa procesowe mającej bezpośredni wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez nieuwzględnienie przez Sąd istotnych okoliczności, tj. faktu złożenia przez radcę prawnego A. B. w dniu 17 listopada 2021 r. wniosku o wykreślenie Jej z listy radców prawnych, a w konsekwencji w/w wskazanych uchybień materii proceduralnej zarzut :

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia polegający na błędnym przyjęciu, że Obwiniona może w dalszym ciągu wykonywać zawód w sposób sprzeczny z zasadami deontologicznymi obowiązującymi w zawodzie radcy prawnego, w sytuacji gdy jak wynika z okoliczności niniejszej sprawy, tj. w szczególności faktu złożenia przez Obwinioną wniosku o wykreślenie Jej z listy radców prawnych, A. B. nie zamierza w dalszym ciągu wykonywać czynnie zawodu radcy prawnego.

Zarzut niezasadny. Jak wskazano wyżej radca prawny A. B. (obwiniona) w dacie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego była wpisana listę radców prawnych w KRRP w Warszawie. Według ustaleń poczynionych przez WSD obwiniona nie została skreślona z listy radców

prawnych, a zatem są podstawy do wykonywania przez nią zawodu radcy prawnego. Z najnowszej (29 lipca 2022 r.) informacji otrzymanej od Okręgowej Izby Radców Prawnych jednoznacznie wynika, że radca prawny A. B. jest nadal wpisana na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę OIRP pod numerem (...). Prawdą jest, że pismem z dnia 17 listopada 2021 r. obwiniona wniosła o skreślenie z listy radców prawnych, jednakże Rada OIRP na posiedzeniu w dniu 19 stycznia 2022 r. odmówiła wnioskodawczymi (obwinionej) skreślenia z listy radców prawnych. Nadto OIRP poinformowała niniejszy WSD, że w chwili obecnej nie jest prowadzone postępowanie w sprawie skreślenia Pani A. B. z prowadzonej przez Radę listy radców prawnych. W zaistniałej sytuacji oczywistym jest, że obwiniona może w dalszym ciągu wykonywać zawód radcy prawnego, a deklaracje złożone przez obwinioną, że nie zamierza wykonywać czynnie zawodu radcy prawnego, w świetle jej dotychczasowej postawy i działań podejmowanych jako radcę prawnego w ostatnich lat, należy uznać za całkowicie niewiarygodne.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, który to miał wpływ na treść wydanego orzeczenia, a który przejawiał się poprzez nieuprawnione i sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego przyjęcie, iż postawa obwinionej, która nie przyznaje się do popełnienia przewinień, nie dąży do zakończenia postępowań w trybie konsensualnym nakazuje przyjęcie, że obwiniona może w dalszym ciągu wykonywać czynności zawodowe w ten sam sposób, który jest kwestionowany z punktu widzenia zasad deontologii zawodu, w sytuacji gdy postawa A. B. w żadnej mierze nie pozwala wywieść tak kategorycznych wniosków, bowiem zgodnie z zasadą domniemania niewinności oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki wina jego nie zostanie udowodniona i stwierdzona prawomocnym wyrokiem, powyższe nie powinno mieć zatem znaczenia dla okoliczności niniejszego postępowania,

Zarzut niezasadny - należy wskazać argumentację do niezasadności powyższych dwóch zarzutów.

Konkludując, zdaniem WSD analiza akt danej sprawy upoważnia do stwierdzenia, że podstawą do zastosowania tymczasowego zawieszenia obwinionej był art. 65 ust. 1 ustawy o radcach prawnych wskazany zarówno w uzasadnieniu skarżonego postanowienia Sądu jak i we wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego.

Mając powyższe na uwadze, Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji niniejszego postanowienia.

Koszty postępowania dyscyplinarnego określono na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach

prawnych, wskazując kwotę postępowania odwoławczego w wysokości 1 800 złotych.